

Vanaf deze plaats dankt de redactie Ank Reinders voor haar columns van de afgelopen jaren. De zangersbelevissen en -avonturen vormden een boeiende inkijk in haar lange carrière. We hebben ervan genoten!

De column wordt deze keer verzorgd door Xandra Mizée.

Allemaal techniek

Gisteren kwam er een nieuwe leerling op les. Meteen na het handen schudden begon ze over ademsteun. Dát wilde ze leren: adem oefeningen, speciale ademtechnieken, want dat had Sjaak, de dirigent van het zangkoor gezegd: op je steun zingen! En zingen was topsport. Dus kon ik haar dat leren?

'Nou,' zei ik voorzichtig, 'dat is een facet van de zangles dat zeker aan bod gaat komen, maar ademen is nog geen zingen. Zingen is in de eerste plaats muziek maken.'

De nieuwe leerling keek sip en ik zag haar twifelen: was dit wel een echte juf? Ademsteun was toch het belangrijkste? Dat je zuiver en met gevoel moet zingen, dat is natuurlijk duidelijk. Daar heb je geen lerares voor nodig.

En daar hebben hadden we het tweede vooroordeel te pakken: voordracht is gevoel. Daarom is het belangrijk dat je 'lekker in je vel zit.' Anders 'komt het er niet uit.'

Voordracht oftewel interpretatie is veel technischer dan veel mensen denken, techniek daarentegen veel intuïtiever.

Praten, verwensingingen brullen of een gil geven van schrik, dat gaat moeiteloos 'op de steun' zonder dat een sterfeling daar les in heeft gehad. Baby's krijsen urenlang zonder schor te worden.

In de zangkunst bouwen we het vermogen om mooi geluid te maken op vanuit die basis. De manier waarop we dat doen noemen we 'methode' en daar zijn er veel van. Dat is ook heel goed want elke tijd vraagt om zijn eigen benadering. Het moet iedere keer weer opnieuw overdacht, uitgedokterd, bemijmerd en gedroomd worden: hoe moet je zingen?

Daarbij is het schoonheidsideaal van spreken en zingen zeer aan mode onderhevig: wie praat er nog als Philip Bloemendal, wie zingt er nog als Mary Servaes?

In deze methodes is 'techniek' onveranderlijk het omgaan met het vocale apparaat: de techniek van de voordracht komt in geen enkele methode voor en dat is opvallend. Voordracht en interpretatie worden blijkbaar gezien als iets wat afhankelijk is van de leraar, de leerling en de combinatie van die twee.

Dat komt doordat er nog altijd meer ontzag is voor de meetbare prestatie: virtuositeit, fysiek kunnen, kracht. 'Zingen is topsport' is een kreet die je veel hoort omdat die veel mensen aanspreekt: hard je best doen, als je er maar energie insteekt word je beloond. Je bent dan meteen 'lekker met je lijf bezig', gezond!

Xandra Mizée

Het overtuigend en expressief brengen van een gezongen tekst is een bij uitstek technische kwestie: timing, de uitspraak van de taal, het uitstellen of juist naar voren trekken van een woord, het neerzetten van de medeklinkers, veranderingen in het tempo, het maken van contrasten om de wisselende stemmingen te onderstrepen. Allemaal techniek. Ook het in jezelf oproepen van een affect oftewel een emotie is een techniek, hoewel deze techniek, net als de vocale techniek, gebaseerd is op de intuïtie. De emoties worden geregisseerd als acteurs in een toneelstuk, als marionetten in de hand van een poppenspeler. Daarom zingen acteurs ook altijd zo overtuigend, al weten ze niets van zang. Het vertellen van het verhaal en het boetsen van het personage is hun 'core business.'

Het gevaar van iedere zangmethode is het blijven steken in een eenzijdig fysieke benadering met als resultaat: een mooi geluid maken.

Nadat de leerling en ik die eerste les aan de voordracht van het lied gewerkt hadden, bleek er aan de ademsteun-techniek op dat moment geen behoefte: tot haar verbazing was die 'vanzelf' beter geworden.

Twee vliegen in één adem!

Xandra Mizée is zangdocente aan de muziekschool van Bloemendaal en organisatrice/tekstschriftster/dirigente van kleinschalige operaproducties.
www.dekleineopera.nl

